

Vad är problemet med stuprör ? (siloperspektivet)

Ulf Persson

Senior Advisor, IHE, Institutet för hälso- och sjukvårdsekonomi

IHE FORUM
2022-04-21-22

THE SWEDISH INSTITUTE FOR HEALTH ECONOMICS

Tre mål

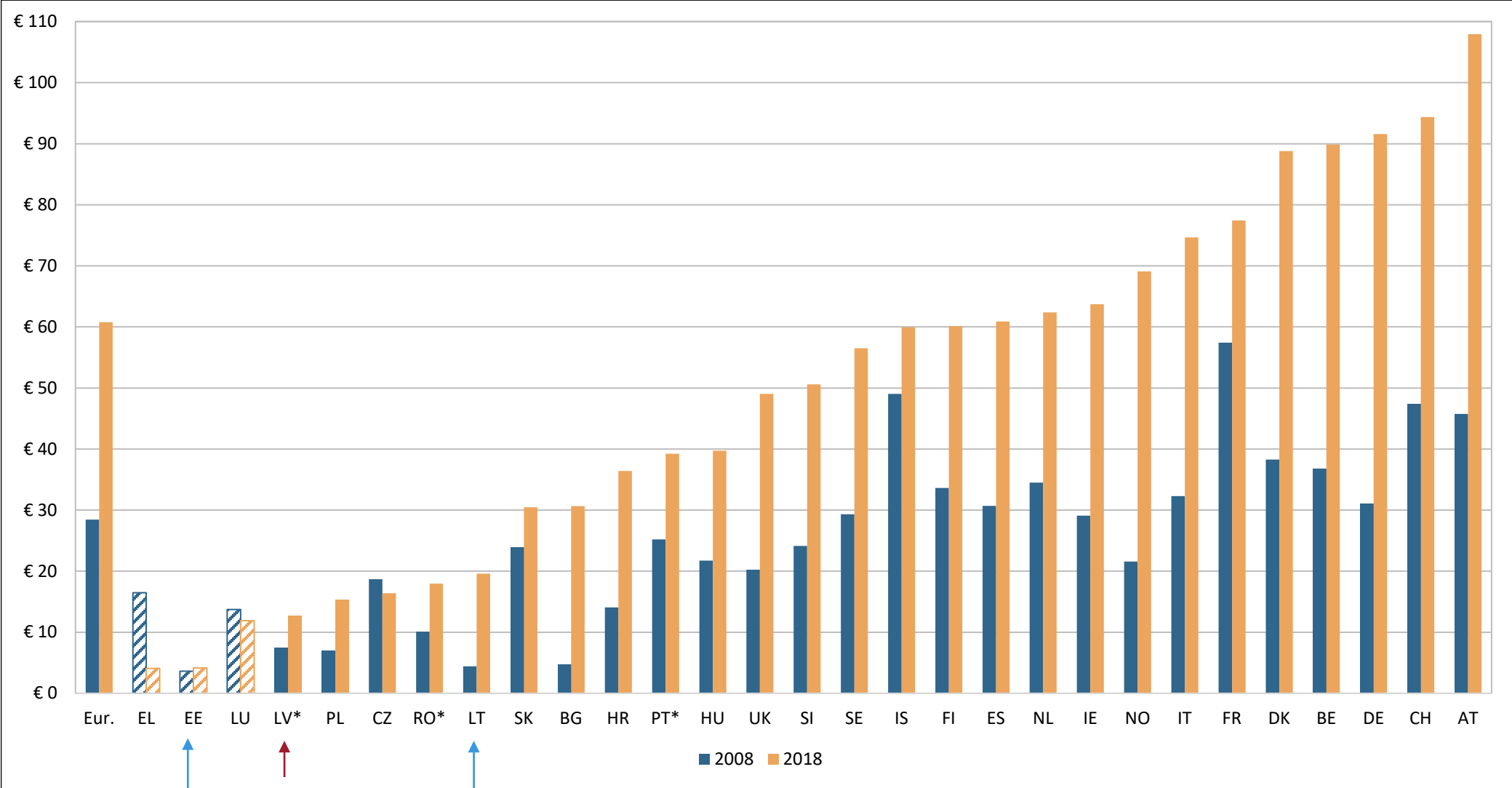
- Rationell användning av resurser, kostnadseffektiv produktion av hälsa
- Kostnadskontroll
- Jämlik fördelning av resurser

Målkonflikter- internationellt, Kostnads kontroll

Exemplet IRP

- Internationella Referens-Priser (IRP) på läkemedel, strävan efter kostnads kontroll (stuprör/silo mentalitet),
- Kostnadseffektiv produktion av hälsa, upptag av effektiva innovativa läkemedel med priser som anpassats till betalningsförmågan/betalningsviljan ???
- Jämlig fördelning av resurser, sent och litet upptag av innovativa effektiva läkemedel i länder med låga inkomster ???

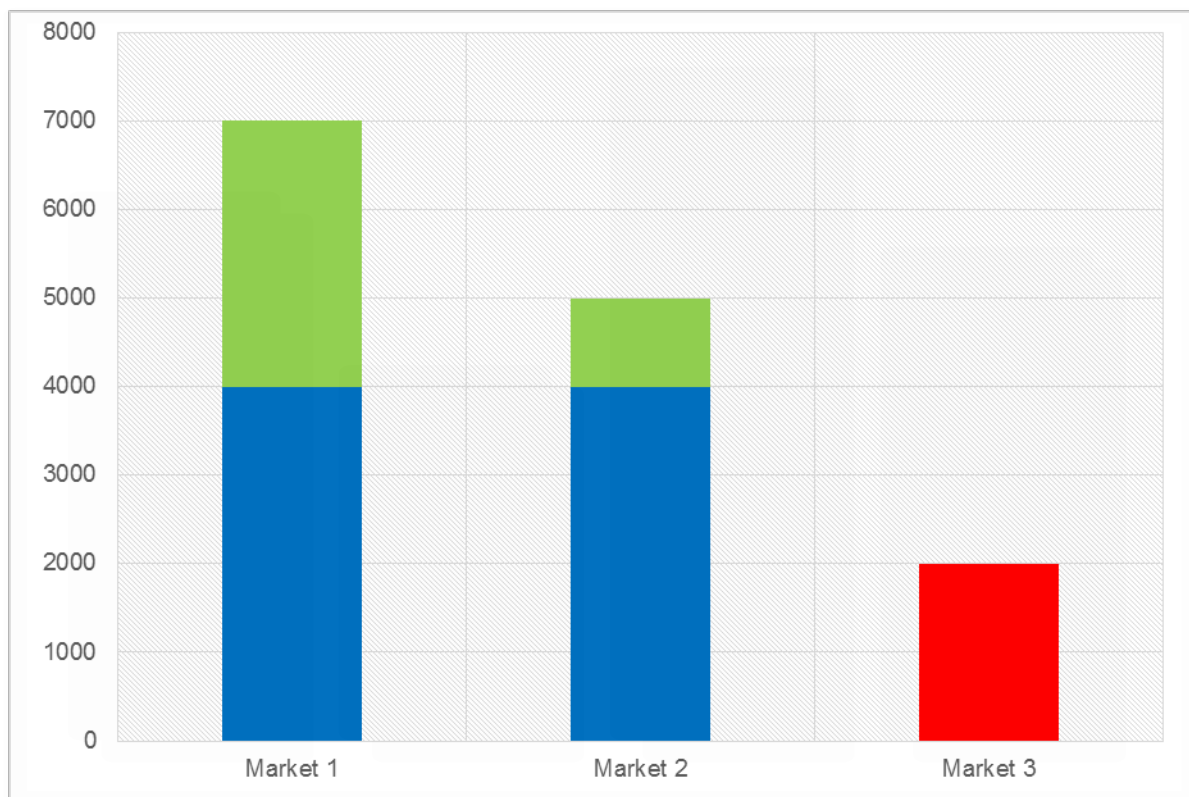
Cost of cancer medicines per capita (in 2018 price levels and exchange rates), 2008 & 2018

Source: Hofmarcher, T., Brådvik, G., Svedman, C., Lindgren, P., Jönsson, B., Wilking, N. (2019) Comparator Report on Cancer in Europe 2019 – Disease Burden, Costs and Access to Medicines. IHE Report 2019: Number. IHE: Lund, Sweden. (Forthcoming)

Pris på ett hypotetiskt läkemedel i ett hög-, mellan- och låg inkomst land utan pris diskriminering

Marknad 1 & 2, illustrerar den **gröna ytan** konsument överskottet and och därmed mindre finansiering av forskning

Marknad 3, illustrerar den **röda ytan** värde som inte kommer konsumenterna tillgodo eftersom läkemedlet inte finns tillgängligt i fattiga länder

Sedan 2013 har vi som EU-medborgare haft rätt till vård i hela EU. Exemplet: Patientrörlighetsdirektivet

Målet om kostnadskontroll i konflikt med målet om god hälsa och jämlik fördelning

- Av artikel 7.4 i patientrörlighetsdirektivet ska kostnaderna för gränsöverskridande hälso- och sjukvård ersättas eller direkt utbetalas av försäkringsmedlemsstaten upp till den kostnadsnivå som försäkringsmedlemstaten skulle ha ersatt.
- Regionerna har incitament att sänka ersättningsnivåerna d v s priserna för hyperhidrosbehandling med botulinumtoxin för att kontrollera kostnaderna.
- År 2013 var priset som landstinget satte 17 000 kronor för behandling i händer. Sedan började det nya direktivet att gälla – och sjuka kunde åka utomlands för behandling. Då sänktes plötsligt priserna i Skåne till 4 000 kronor.

Referenser

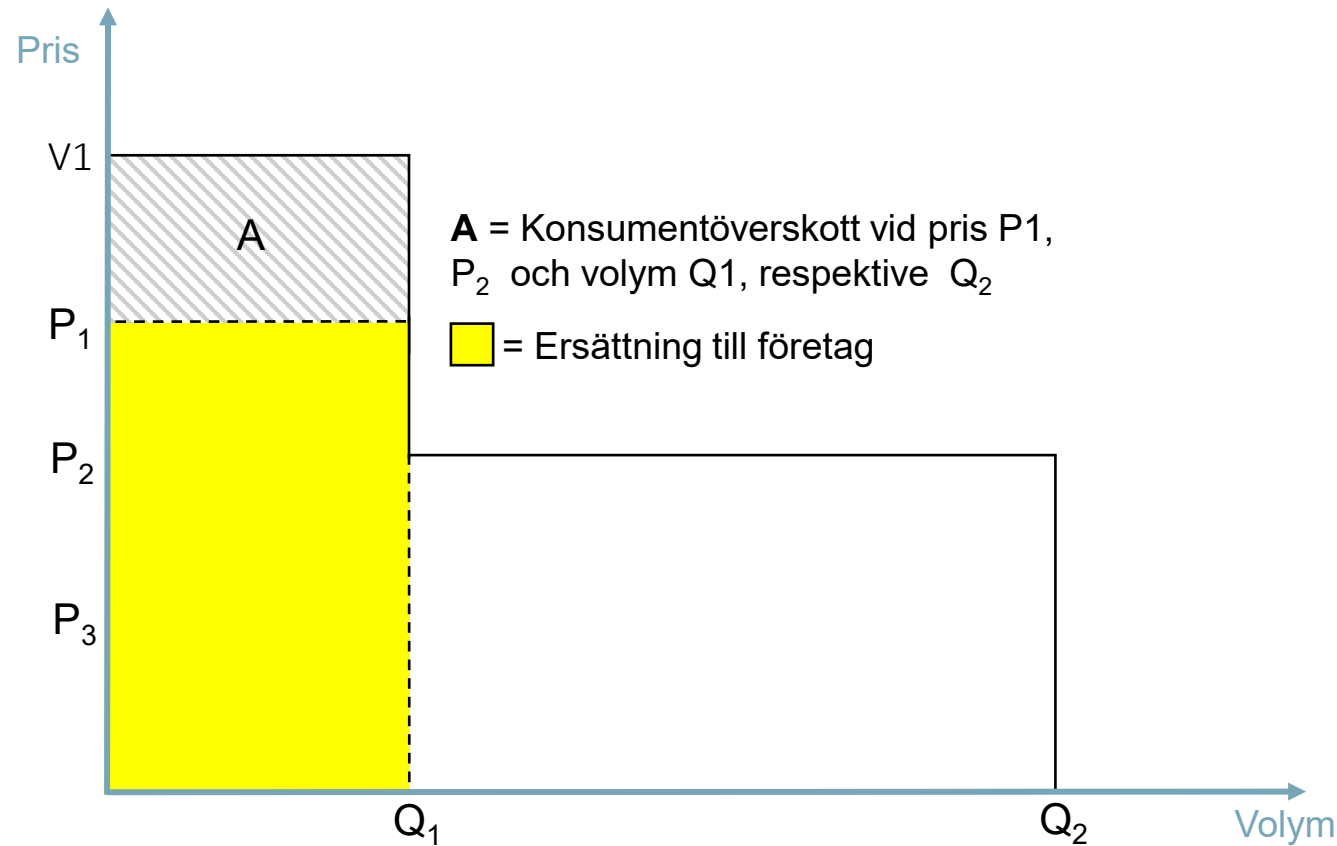
Ersättningsnivåer och vårdutbud för behandling av hyperhidros med botulinumtoxin 2019, Sveriges kommuner och landsting (SKL) 2019-03-08.

Patientrörlighetsdirektivets artikel 7.6, 7.6, 9.1 och 9.2. Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/24/EU den 9 mars 2011

Värdebaserad prissättning idag, exemplet produktprissättning

Pris, volym och konsumentöverskott

VBP idag

$P_1 \times Q_1$ (70 kr x 10 = 700 kr)

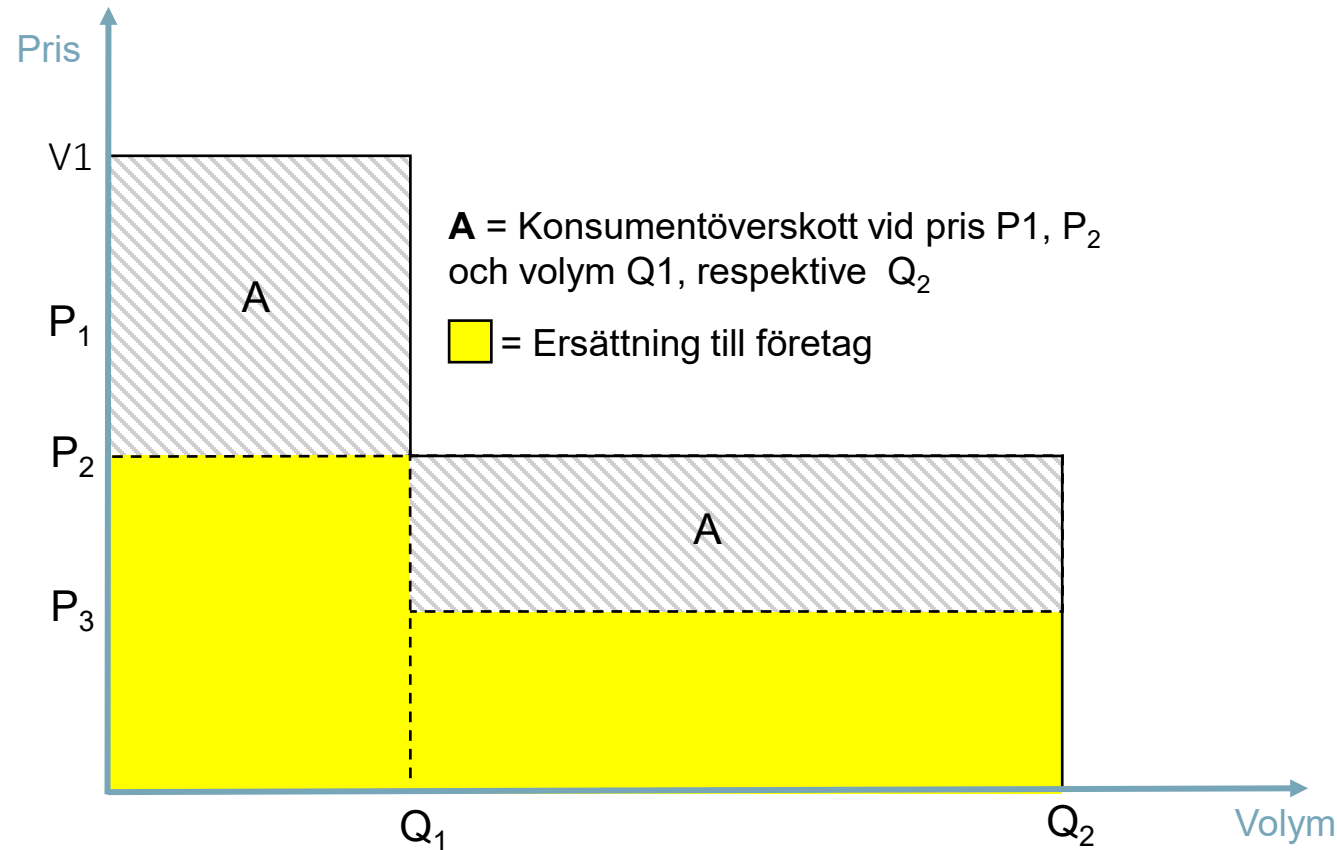
Ingen subvention och ingen användning av terapin för indication Q_2

Konsumentöverskottet är $(V_1 - P_1) \times Q_1$

30 kr x 10 = 300 kr

Indikationsbaserad prissättning – Indication Based Pricing (IBP) – ersättning efter förskrivning

Pris, volym och konsumentöverskott

VBP idag

$$P_1 \times Q_1 \text{ (70 kr} \times 10 = 700 \text{ kr)}$$

VBP per indication

$$(P_2 \times Q_1) + (P_3 \times (Q_2 - Q_1))$$

$$(50 \text{ kr} \times 10) + (30 \text{ kr} \times 20) = 1100 \text{ kr}$$

Anta att stat och regioner delar på kostnaderna så det blir 550 kr vardera

Konsumentöverskottet ökar från $30 \text{ kr} \times 10 = 300 \text{ kr}$ till $(50 \text{ kr} \times 10) + (20 \text{ kr} \times 20) = 900 \text{ kr}$

Indikationsbaserad prissättning av läkemedel i Sverige

Främja god hälsa och god fördelning tenderar äventyra kostnadskontrollen

Möjligheter

- Nya regleringar som tillåter:
 - Direkt prissförhandling (konfidentiellt pris)
 - MEAs contract (vägt genomsnittspris vid innovativa betalningsmodeller)

Barriärer

- Saknas i Sverige:
 - Instrument och tekniker för data insamling per indikation
 - "There is not currently a role for IBP", låg förståelse för IBP och/eller brist på politisk vilja?

Referens: Preckler & Espin. The Role of Indication-Based Pricing in Future Pricing and Reimbursement Policies. A Systematic Review. Value in Health 2022, <https://doi.org/10.1016/j.jval.2021.11.1376>.

Problemet med stuprör - Målkonflikter

- Rationell användning av resurser, kostnadseffektivitet, Hälsa- och sjukvårdslagen
- Kostnadskontroll (stuprör/silo mentalitet), Kommunallagen
- Jämlik fördelning av resurser, Hälsa- och sjukvårdslagen (2017:30) slår fast:
”Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.”

Hur kommer vi över problemen med stuprör?

Hur kommer vi över problemen med stuprör?

- Undvika att sätta upp nya
- Vi får jobba på dem vi har